

Министерство на земеделието

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 1/2022)

София, 5 януари 2022 г.

Съдържание

1.	Проведени основни мероприятия в растениевъдството през 2021 г. (окончателни оперативни данни, отчетени към 30.12.2021 г.)	3
1.1	Реколта от есенници	3
1.2	Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно	4
1.3	Площи и производство на тютюн	4
1.4	Площи и производство на зеленчуци	5
1.5	Площи и производство от трайни насаждения	6
1.6	Площи и производство от етерично-маслени култури	6
2.	Есенна кампания	7
3.	Външна търговия с основни земеделски култури	7
3.1	Зърнени и маслодайни култури	7
3.2	Плодове и зеленчуци	8
4.	Цени	9
4.1	Зърнени и маслодайни култури	9
4.2	Плодове и зеленчуци	10

Забележки: Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“, Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК), общински служби по земеделие и текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища. Публикуването на оперативна информация относно проведени основни селскостопански мероприятия в растениевъдството през 2022 г. ще стартира през пролетта на 2022 г., след предоставяне на данни от отдел „Агростатистика“, МЗМ.

**1. Проведени основни мероприятия в растениевъдството през 2021 г.
(окончателни оперативни данни, отчетени към 30.12.2021 г.)**

1.1 Реколта от есенници

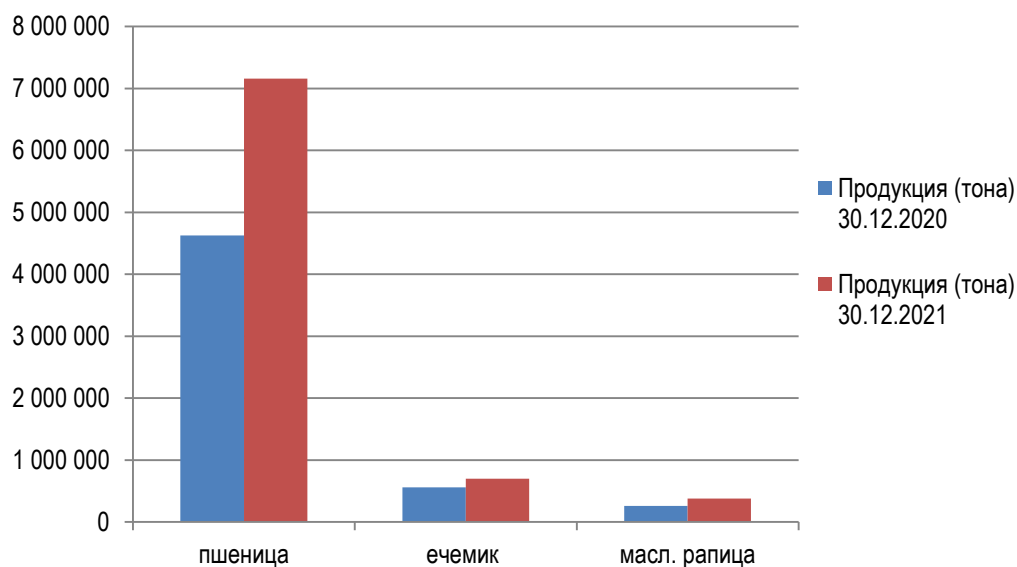
Окончателните оперативни данни за 2021 г. сочат увеличение на реколтираните площи с почти всички основни есенни култури спрямо предходната година, с изключение на ечемика. В съчетание с получените съществено по-високи средни добиви от декар, вследствие на благоприятните климатични условия през стопанската година, това води до значителен ръст на производството на годишна база - в границите от 24,8% при ечемика до 62,8% при тритикалето.

Реколта от есенници към 30.12.2021 г.

	30.12.2021 г.			Изменение на годишна база, %		
	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
пшеница	1 204 334	7 159 748	594	2,4%	54,8%	51,1%
ечемик (вкл. пролетен)	130 581	698 761	535	-5,4%	24,8%	31,8%
маслодайна рапица	133 356	376 364	282	16,2%	46,1%	25,3%
ръж	8 603	20 817	242	25,4%	33,1%	6,1%
тритикале	17 860	68 364	383	29,2%	62,8%	26,0%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

Продукция от основни есенни култури към 30.12.2021 г., сравнено със същия период на 2020 г.

1.2 Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно

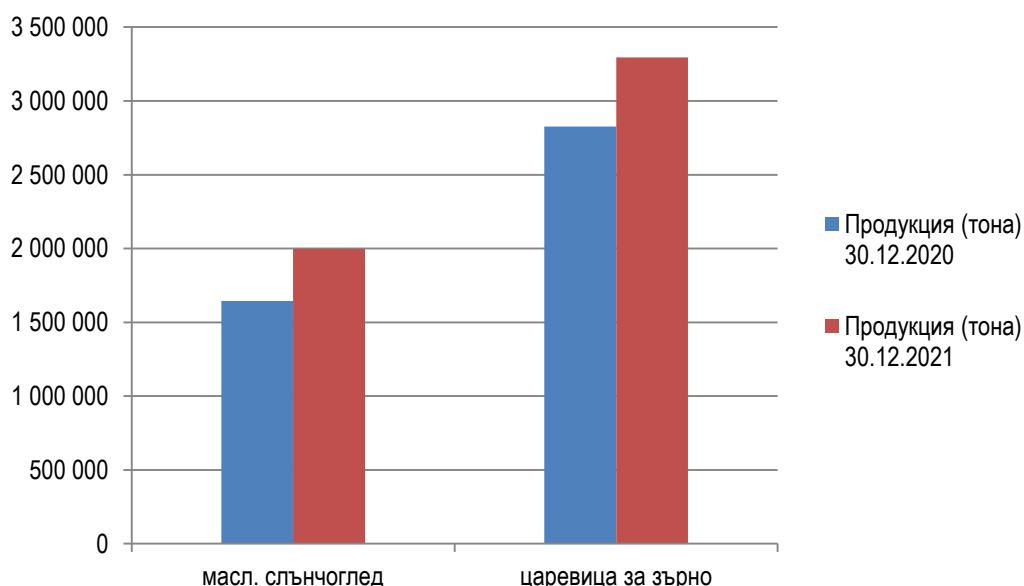
Според последните оперативни данни, прибраните количества маслодаен слънчоглед и царевица за зърно от реколта `2021 г. са съответно с 21,5% и 16,6% повече спрямо предходната година, основно в резултат от повишение на средните добиви. При слънчогледа се наблюдава и леко нарастване на реколтираните площи.

Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 30.12.2021 г.

	30.12.2021 г.			Изменение на годишна база, %		
	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
маслодаен слънчоглед	837 849	1 997 294	238	3,5%	21,5%	17,2%
царевица за зърно	570 123	3 294 978	578	-0,4%	16,6%	17,0%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

Продукция от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 30.12.2021 г., сравнено със същия период на 2020 г.

1.3 Площи и производство на тютюн

Производството на трите основни типа тютюн през 2021 г. се свива в рамките на 1,6% - 7,9% на годишна база, като негативният ефект от намалението на реколтираните площи е частично компенсиран от увеличение на средните добиви.

Площи и производство на тютюн към 30.12.2021 г.

	30.12.2021 г.			Изменение на годишна база, %		
	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
Тютюн-Ориенталски	2 343	3 651	156	-9,1%	-5,9%	3,3%
Тютюн-Вирджиния	956	1 482	155	-24,1%	-7,4%	22,0%
Тютюн-Бърлей	191	508	266	-29,0%	-1,6%	38,5%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

1.4 Площи и производство на зеленчуци

По окончателни оперативни данни, през 2021 г. продукцията от дини и пъпеши бележи годишен ръст от респективно 36,8% и 22,4%. Това се дължи основно на повишените средни добиви, като при дините е налице увеличение и на реколтираните площи. От друга страна, добитите количества картофи, пипер, зеле, краставици и домати от открити площи са с между 2% и 27,9% под отчетените за 2020 г., предимно вследствие на по-малкия размер реколтирани площи, а при пипера, доматиите и зелето - и на по-ниски средни добиви от декар.

Оранжерийното производство на домати и краставици нараства съответно с 2,8% и 10,3% спрямо предходната година.

Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди към 30.12.2021 г.

	30.12.2021			Изменение на годишна база, %		
	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Реколтирани площи (дка)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
картофи	10 488	191 702	1 828	-8,7%	-2,0%	7,3%
домати на открито	2 155	36 941	1 714	-24,7%	-27,9%	-4,2%
краставици на открито*	507	7 958	1 570	-33,6%	-26,5%	10,6%
пипер на открито	2 527	43 070	1 704	-2,4%	-2,6%	-0,2%
зеле	1 231	26 690	2 168	-2,5%	-11,1%	-8,8%
дини	4 921	110 205	2 239	12,6%	36,8%	21,5%
пъпеши	2 703	32 836	1 215	-0,3%	22,4%	22,9%

	30.12.2021			Изменение на годишна база, %		
	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Реколтирани площи (дка)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
домати в оранжерии	469**	41 262	8 798	-10,3%	2,8%	14,6%
краставици в оранжерии	454**	49 824	10 974	1,8%	10,3%	8,4%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

1.5 Площи и производство от трайни насаждения

При повечето от трайните насаждения, обхванати от оперативното наблюдение, през 2021 г. се отчита положителна тенденция, под влияние на увеличение на реколтираните площи и/или на средните добиви. Реколтата от винено и десертно грозде, праскови, малини, ябълки, сливи и орехи е от 1,4% до 19% по-висока на годишна база, а при кайсиите е налице ръст от над три пъти. Същевременно, производството на вишни, череши и круши се свива в рамките на 1,9% - 7,7%.

Площи и производство от трайни насаждения към 30.12.2021 г.

	30.12.2021 г.			Изменение на годишна база, %		
	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
ябълки	4 596	54 802	1 192	-0,9%	10,6%	11,5%
круши	623	3 328	534	6,5%	-7,7%	-13,3%
праскови	3 004	22 353	744	3,1%	2,3%	-0,8%
сливи	9 140	62 295	682	12,9%	11,7%	-1,0%
кайсии	2 950	23 009	780	60,1%	231,9%	107,4%
череши	9 767	45 884	470	-0,3%	-5,1%	-4,7%
вишни	1 257	4 761	379	-4,4%	-1,9%	2,7%
орехи	8 878	10 812	122	3,9%	19,0%	15,1%
малини	1 856	6 735	363	-6,4%	9,6%	17,1%
лозя винени	32 880	203 258	618	-4,3%	7,4%	12,2%
лозя десертни	2 764	15 813	572	-1,8%	1,4%	3,2%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

1.6 Площи и производство от етерично-маслени култури

Добитото количество розов цвят през 2021 г. е с 41,7% по-малко на годишна база, поради намаление както на реколтираните площи, така и на средния добив. Обратно, при лавандуловите насаждения се отчита по-голям размер реколтирани площи и по-висок среден

добив от декар, в резултат на което продукцията нараства с 23,6%.

Площи и производство от етерично-маслени култури към 30.12.2021 г.

	30.12.2021 г.			Изменение на годишна база, %		
	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
маслодайна роза	3 487	8 875	255	-27,8%	-41,7%	-19,0%
лавандула	18 274	85 623	469	13,0%	23,6%	9,6%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

2. Есенна кампания

Към края на м. декември 2021 г. засетите площи с пшеница и маслодайна рапица са съответно с 6,3% и 8,9% над отчетените година по-рано. При ръжта се наблюдава относително запазване на засетите площи на годишна база, а при ечемика и тритикалето - намаление, респективно с 2,4% и 7,7%.

Засети площи с есенници към 30.12.2021 г.

Култура	30.12.2020	30.12.2021	Изменение
пшеница	1 118 100	1 188 572	6,3%
ечемик	115 313	112 502	-2,4%
маслодайна рапица	123 580	134 531	8,9%
ръж	6 517	6 488	-0,4%
тритикале	14 031	12 950	-7,7%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

3. Външна търговия с основни земеделски култури

3.1 Зърнени и маслодайни култури

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

Общо изнесеното количество пшеница през Пристанище Варна¹ от началото на текущата пазарна година до 2 януари 2022 г. е в размер на 939,3 хил. тона (в т. ч. 27,1 хил. тона през последната седмица), което представлява ръст от 89,8% на годишна база. Макар да остава в застой за поредна седмица, експортът на ечемик през порта също е значително над отчетения за съответния период на миналия сезон – с 67,5%. Все още не са преминавали товари с рапица от новата реколта.

¹ През последните няколко години Пристанище Варна формира около 50% от общия експорт на пшеница и царевица и около 30% от този на ечемик, слънчоглед и рапица.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	05.07.2020 – 02.01.2021	05.07.2021 – 02.01.2022	Изменение на годишна база
пшеница	494 923	939 330	89,8%
ечемик	47 584	79 683	67,5%
рапица	0	0	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

На този етап няма данни за износ на пшеница, ечемик и рапица от реколта `2021 през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

При отчетени 18,4 хил. тона за последната седмица, общият експорт на царевица през „Пристанище Варна“ ЕАД от началото на септември 2021 г. до момента изпреварва миналогодишния с 48,6%. В рамките на периода през порта не са преминавали товари със слънчоглед за износ.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	30.08.2020 – 02.01.2021	30.08.2021 – 02.01.2022	Изменение на годишна база
царевица	306 852	455 904	48,6%
слънчоглед	16 865	0	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

Засега не е осъществен износ на царевица и слънчоглед – реколта `2021 от „Пристанище Бургас“ ЕАД.

От началото на съответните пазарни години (м. юли 2021 г. за есенните и м. септември 2021 г. за пролетните култури) до 2 януари 2022 г. е отчетен минимален внос на царевица през Пристанище Варна - 3,9 хил. тона. Все още не е реализиран импорт на пшеница, ечемик, рапица и слънчоглед през наблюдаваните пристанищни терминали във Варна и Бургас.

Информацията за търговията с основните зърнени и маслодайни култури по данни на Националния статистически институт, включена в Бюлетин № 48/2021, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за октомври 2021 г.

3.2 Плодове и зеленчуци

Актуализация на информацията за внос и износ на плодове и зеленчуци, публикувана в Бюлетин № 48/2021, ще бъде направена след предоставяне на данни от Националния статистически институт.

4. Цени

4.1 Зърнени и маслодайни култури

Към 29 декември 2021 г. средните изкупни цени на пшеница (хлебна и фуражна), ечемик, царевица и слънчоглед за страната са без промяна на седмична база.

Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 29.12.2021 г., лв./тон без ДДС

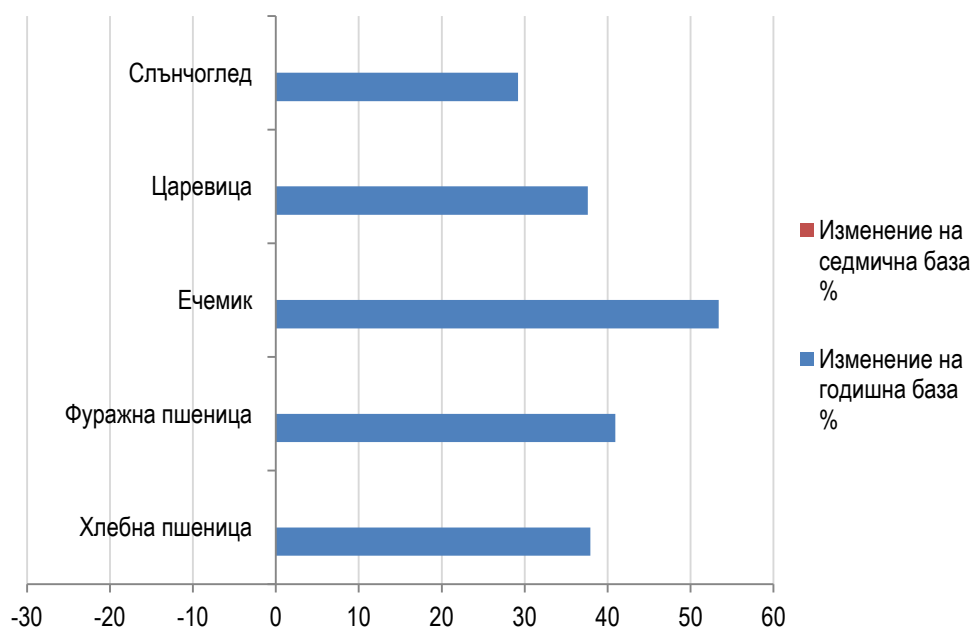
	30.12.2020	22.12.2021	29.12.2021	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
Хлебна пшеница	377	520	520	37,9	0,0
Фуражна пшеница	359	506	506	40,9	0,0
Ечемик	294	451	451	53,4	0,0
Царевица	351	483	483	37,6	0,0
Слънчоглед	866	1 119	1 119	29,2	0,0
Рапица	*	*	*	-	-

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от Министерство на земеделието.

* Няма данни

Основните зърнени и маслодайни култури продължават да се търгуват на значително по-високи цени в сравнение с година по-рано. Годишното поскъпване е от 29,2% при слънчогледа до 53,4% при ечемика.

Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към 29.12.2021 г.

4.2 Плодове и зеленчуци

Актуализация на информацията за цени на едро на плодове и зеленчуци, публикувана в Бюлетин № 49/2021, ще бъде направена след публикуване на съответните данни от Държавната комисия по стоковите борси и тържищата.